

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل
مرکز آموزشی درمانی دکتر فاطمی

مقدمه:

کیسه صفرا اندامی است که در سطح تحتانی کبد قرار دارد. وظیفه این کیسه نگهداری مایع زرد رنگ صفرا است.

چگونگی تشکیل سنگهای صفراوی

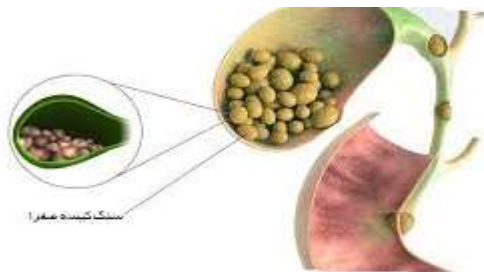
اگر مواد شیمیایی که صفرا را می سازند نامتعادل شوند سنگهای صفراوی شکل می گیرند. وقتی سنگ در داخل کیسه صفرا بماند ممکن است که علامت دار شود و یا بی علامت باقی بماند. ولی اگر سنگها به طرف خارج کیسه صفرا (مجاری صفراوی) حرکت کنند معمولا باعث درد یا عفونت می شوند.

افراد مستعد به سنگ کیسه صفرا

خانم های باردار و چند زاء، قرص های ضد بارداری، افراد چاق، افراد خانه نشین، کاهش وزن سریع، افراد مسن، سابقه خانوادگی درجه یک، افرادی که از مواد با کالری زیاد خصوصا چربی استفاده می کنند، بیماران دیابتی، بیماران کبدی، استعمال دخانیات، مصرف برخی داروها و آنتی بیوتیکها مثل سفتریاکسون

علائم سنگهای صفراوی:

- ❖ درد خفیف تا شدید در بالای شکم
- ❖ درد ممکن است بعد از غذا خوردن رخ داده و با درد معده اشتباه شود.
- ❖ درد های شدید و طولانی که به پشت انتشار یافته و بیش از سی دقیقه طول می کشد و اغلب برای تسکین آن از مسکن استفاده می شود. معمولا در اثر جابه جایی سنگهای صفراوی می باشد.
- ❖ تب و لرز، تهوع یا استفراغ
- ❖ یرقان (زرد شدن پوست)
- ❖ در موارد بسیاری هم علامتی ندارد و به صورت اتفاقی در سونو گرافی یافت می شود.

درمان:

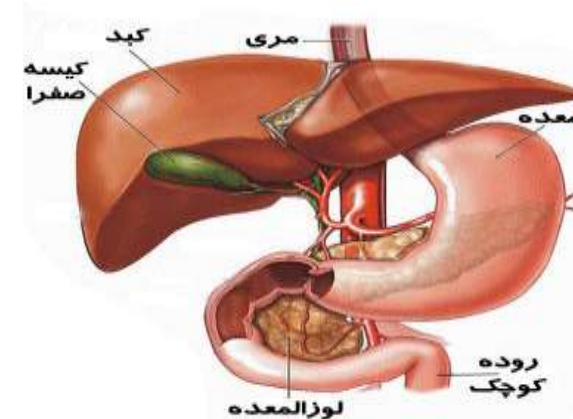
غیر جراحی، در طی دوره حاد از روشهای غیر جراحی جهت کاهش محرکهای کیسه صفرا استفاده می شود مثل دارو، مایعات، غذاهای کم حجم و کم چرب و در صورت ادامه تهوع و استفراغ ممکن است از لوله بینی-معده استفاده شود.

جراحی، به دو صورت جراحی باز و یا لاپاراسکوپی (ایجاد سوراخ بدون باز کردن شکم) انجام می شود و کیسه صفرا به طور کامل برداشته می شود.

مراقبت های قبل از عمل جراحی:

- ❖ از شب قبل از عمل (حداقل ۶ ساعت) بیمار ناشتا باشد.
- ❖ در صورت داشتن سابقه بیماری خاص، مصرف دارو، حساسیت دارویی و یا بارداری پزشک و پرستاران را مطلع کنید.
- ❖ در صورت داشتن هرگونه جواهر آلات و دندان مصنوعی و لوازم فلزی (گیره، سنجاق و...) آنها را خارج کرده و به همراه خود تحویل دهید.
- ❖ در صورت امکان روز قبل عمل استحمام داشته باشید.
- ❖ تراشیدن موهای زائد شکم در آقایان قبل از جراحی در بیمارستان انجام می گیرد.

کله سیستیت (التهاب کیسه صفرا)

تهیه کننده:

سیمین محمدی

سوپروایزر آموزش سلامت

تأیید کننده:

دکتر میر سلیم سید صادقی

متخصص جراحی عمومی

آخرین بازنگری پاییز ۱۴۰۱

مراقبت های بعد از عمل و ترخیص

- ❖ بعد از عمل بیمار ممکن است دچار لرز و سردی اندام شود که به خاطر اثرات داروهای بی هوشی است که با پوشاندن بیمار با پتوی اضافی رفع خواهد شد.
- ❖ ممکن است داروهای بیهوشی در بیمار تهوع و استفراغ ایجاد کند جای نگرانی نیست تنها با برگرداندن سر بیمار به یک طرف او را حمایت کنید تا محتویات وارد ریه نشود.
- ❖ بعد از عمل و از بین رفتن اثرات داروهای بی هوشی و بیحسی، ممکن است درد ناحیه عمل را حس کنید که با مسکن های تجویز شده، تا حدودی رفع خواهند شد.
- ❖ نرده های محافظ تخت برای پیشگیری از افتادن باید تا هوشیاری کامل بالا نگه داشته شود.
- ❖ تا زمان اجازه پزشک و پرستاران از تخت خارج نشوید. پس از اجازه جراح در تخت نشسته و در صورت عدم سرگیجه و تهوع از تخت خارج شده و پیاده روی را شروع کنید. برای جلوگیری از لخته شدن خون در عروق بایستی بیمار از راه رفته و فعالیت روزانه خود را از سرگیرند. همچنین پیاده روی باعث خروج گازهای شکمی و کاهش درد و تسریع در بهبود زخم می شود.
- ❖ در صورتیکه هنوز آماده پیاده روی نیستید مرتباً زانوها را خم و مچ پا را حرکت داده و عضلات ساق خود را سفت و شل کنید.
- ❖ بعد از اجازه پزشک معالج مایعات برای بیمار شروع خواهد شد که در بیماران با جراحی لاپاراسکوپیک، بعد

- هوشیاری کامل و در بیماران با جراحی باز، روز بعد جراحی است.
- ❖ مصرف غذاهای نفاخ (حبوبات، پیاز، برنج و...) را در هفته اول عمل محدود کنید.
- ❖ در هنگام بالا و پایین رفتن از تخت و پله و سرفه کردن با گذاشتن دست روی ناحیه عمل از فشار به بخیه ها جلوگیری کنید.
- ❖ جهت بهبود روند تنفس و تسهیل خروج ترشحات ریه در وضعیت نیمه نشسته قرار گرفته و سرفه و تنفس عمیق انجام دهید.
- ❖ استحمام بیمار معمولاً دو روز بعد از عمل جراحی می باشد ولی تا زمانیکه پزشک معالج اجازه نداده از استحمام پرهیز کنید چون شرایط بیماران متفاوت می باشد.
- ❖ فعالیت های سنگین و ورزش استقامتی حداقل تا ۴ الی ۶ هفته ممنوع است.
- ❖ محل عمل را خشک و تمیز نگه دارید.
- ❖ داروهای تجویز شده توسط پزشک معالج را طبق دستور و در زمان تعیین شده مصرف کنید و از کم و زیاد کردن آن اجتناب کنید.
- ❖ اغلب بیماران یک روز بعد از عمل جراحی از بیمارستان مرخص می شوند. ۳ الی ۷ روز بعد از ترخیص جهت معاینه به پزشک معالج خود مراجعه نمایند.
- ❖ یک هفته بعد از ترخیص می توانید به محل کار خود برگردید.

هشدار:

در صورت داشتن علائم زیر سریعاً به پزشک معالج خود یا اورژانس بیمارستان مراجعه کنید تا از پیشرفت عفونت و طولانی شدن زمان درمان جلوگیری شود

- خونریزی
- علائم عفونت از قبیل قرمزی، گرمی پوست
- خروج ترشحات چرکی
- تب و لرز

منابع

- ❖ Kang Y, Chae YS, Kim CH, Lee Y, Kim DS, Yu YD, Kim JY. 2017. Hyalinizing Cholecystitis and Associated Carcinoma: A Case Report. J Pathol Transl Med: 10.413
- ❖ Jung BH, Park JI. 2017. Impact of scheduled laparoscopic cholecystectomy in patients with acute cholecystitis, following percutaneous transhepatic gallbladder drainage. Ann Hepatobiliary Pancreat Surg: 21(1):21-29